

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä esityispalveluista

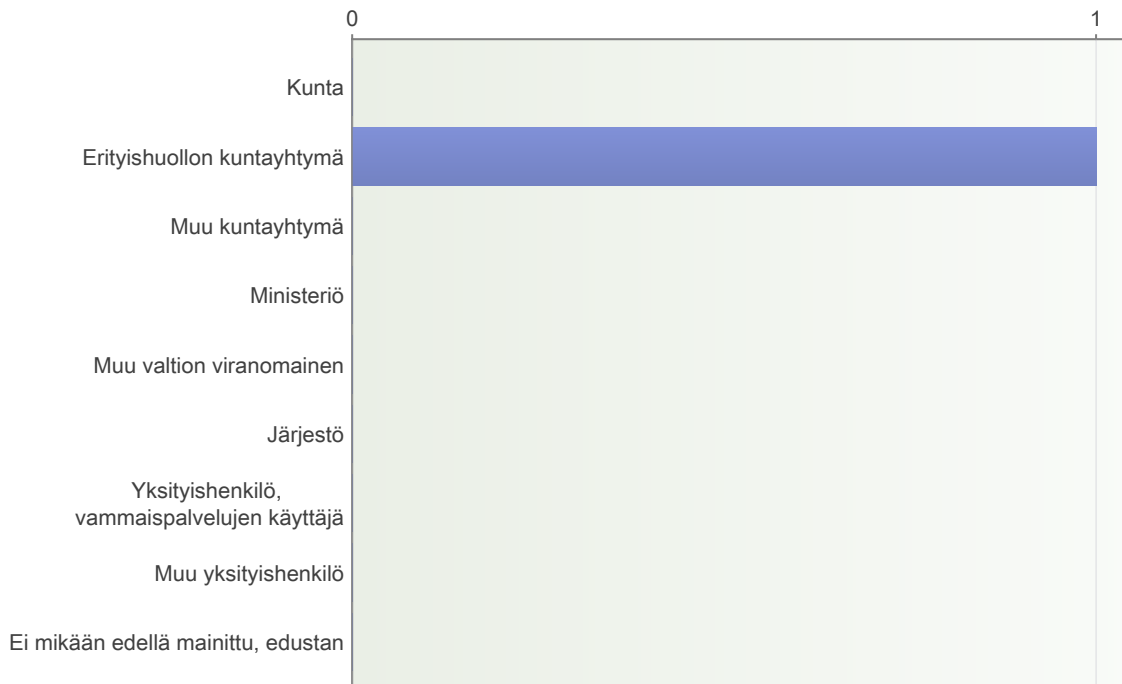
1. 1. Vastaajan taustatiedot

Vastaajien määrä: 1

Etunimi	Sukunimi	Sähköposti	Organisaatio, jota vastaus edustaa	Mahdollinen tarkennus
Merja	Paavola	merja.paavola@satshp.fi	Satakunnan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	Sosiaalipalvelujen toimialue (erityishuolto)

2. 2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 3. 1 §:ssä säädetään lain läpileikkaavista periaatteista. Kattaako säännös vammaispalveluille asetetut tavoitteet?

Vastaajien määrä: 1

4. 4. Muita huomioita 1 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

5. 5. Onko 2 §:n perusteella selvää, missä tilanteissa sovelletaan erityislakia?

Vastaajien määrä: 1

6. 6. 2 §:n 3 momentissa säädetään soveltamisalan rajauksesta.

Onko rajaus selkeä?

Vastaajien määrä: 1

7. Onko rajaus tarpeellinen?

Vastaajien määrä: 1

8. 7. Muita huomioita 2 §:n sisältöön.

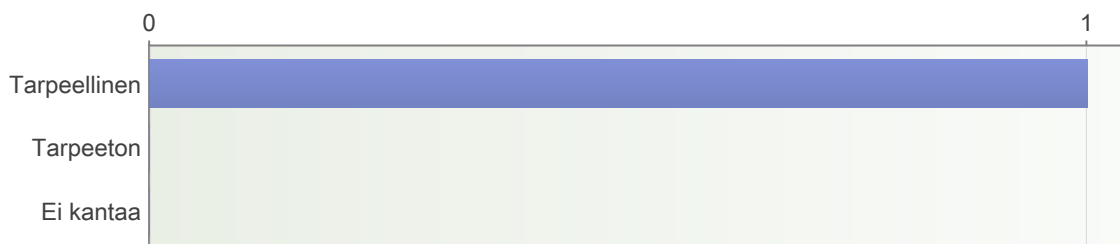
Vastaajien määrä: 1

- Rajaus suhteessa ikäihmisiin ei ole selkeä. Periaate ikärajoitteesta on sinällään hyvä, mutta se aiheuttaa ongelmia. Riskinä on, että osa ikääntyneistä kehitysvammaisista henkilöistä jää lain ulkopuolelle. Soveltamisala laajentaa lain piiriin tulevia, mitä ei ole huomioitu taloudellisissa laskelmissa. 3 momentin pääasiassa sanan tilalle tulisi saada termi ensisijaisesti.
3 § Määritelmät (puuttuu kyselylomakkeesta)
Eri lakitermit vaihtelevat. Esityksessä on käytetty termiä huolenpito, kun muissa on hoiva. Huolenpito nähdään kuitenkin laajemmaksi käsitteeksi, joten tässä laissa sitä on perusteltua käyttää.
1 kohdan perusteluihin tulisi saada maininta sosiaalihuoltolaisissa olevasta sosiaalisesta kuntoutuksesta.
5 kohtaan toivotaan lisättävän osallisuutta koskeva määrittely.

9. 8. Arvioikaa momenttien tarpeellisuutta lain soveltamisen kannalta.

Palvelutarpeen arviointi sekä palvelujen suunnittelu, toteuttaminen ja toteutumisen seuranta on tehtävä yhteistyössä vammaisen henkilön ja sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000, jäljempänä asiakaslaki) 9 ja 10 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa vammaisen henkilön ja hänen laillisen edustajansa taikka omaisen tai muun läheisen kanssa.

Vastaajien määrä: 1

10. Asiakkaan oikeudesta saada selvitys toimenpidevaihtoehdoista säädetään asiakaslain 5 §:ssä sekä asiakkaan itsemääräämisoikeudesta ja osallistumisesta asiakaslain 8, 9 ja 10 §:ssä. Asiakkaan osallistumisesta palvelutarpeen arviointiin sekä asiakassuunnitelman laatimiseen säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36, 39 ja 41 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

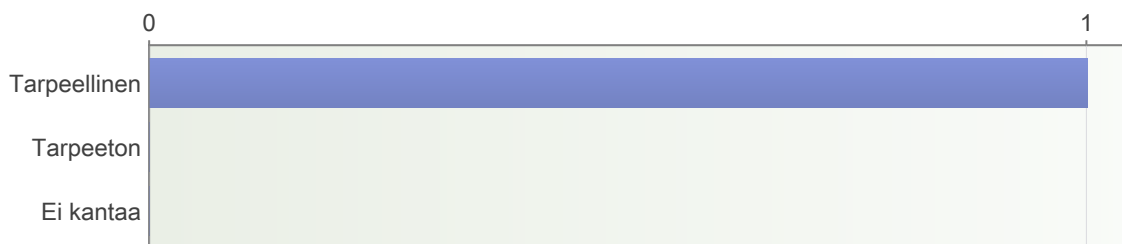
11. Vammaisen henkilön osallistumista on tuettava hänen toimintakykynsä, ikänsä ja elämäntilanteensa edellyttämällä tavalla. Vammaisen henkilön on voitava käyttää hänelle soveltuvaa viestintä- ja kommunikointikeinoja ja häntä on tarvittaessa tuettava tiedon saannissa, oman mielipiteen muodostamisessa ja ilmaisemisessa sekä oman tahdon toteuttamisessa.

Vastaajien määrä: 1

12. Lapsen ja nuoren mielipiteen selvittämisestä säädetään sosiaalihuoltolain 32 §:ssä. Lapselle ja nuorelle on järjestettävä riittävä apu ja tuki tiedonsaantiin, kommunikaatioon ja vuorovaikutukseen.

Vastaajien määrä: 1

13. 9. Muita huomioita 4 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Yhdyspinnat olisi huomioitava asiakkaan oikeuksien osalta uuteen IMO-lainsäädäntöön. Lait astuvat voimaan samanaikaisesti.

14. Asiakkaan oikeudesta saada selvitys toimenpidevaihtoehdoista säädetään asiakaslain 5 §:ssä sekä asiakkaan itsemääräämisoikeudesta ja osallistumisesta asiakaslain 8, 9 ja 10 §:ssä.

Asiakkaan osallistumisesta palvelutarpeen arviointiin sekä asiakassuunnitelman laatimiseen säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36, 39 ja 41 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

15. Vammaisen henkilön palvelutarpeen arvioinnista säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36 ja 37 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

16. Asiakassuunnitelman tekemisestä ja omatyöntekijästä säädetään sosiaalihuoltolain 39 ja 42 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

17. Palvelutarpeen arvioinnin ja asiakassuunnitelman yhteydessä tehtävässä monialaisessa yhteistyössä ja palvelujen yhteensovittamisessa noudatetaan, mitä sosiaalihuoltolain 41 §:ssä säädetään.

Vastaajien määrä: 1

18. 11. Muita huomioita 5 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Ruotsinnoksessa olevaa tekstiä omatyöntekijästä tulee tarkistaa, sillä nykyisellä määrittelyllä suomenkieliset ja ruotsinkieliset ovat eriarvoisessa asemassa. Erityistä tukea tarvitsevan henkilön määrittely on epäselvä jo sosiaalihuoltolaissa. Mihin vedetään raja, kuka on erityistä tukea tarvitseva? Palvelutarpeen arviointi on nykyisin hyvin kuntalähtöistä. Sotessa tavoitellaan tasalaatuisuutta ja siksi hyvä, että säädetään laissa.

19. 12. Arvioi seuraavia päätöksentekoon ja palvelujen toteuttamiseen liittyviä väittämiä.

Vastaajien määrä: 1

	Kyllä	Ei	Ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Päätöksentekoon liittyvä sääntely on riittävä.	1	0	0	1	1
Päätösten toimeenpanon sääntely on riittävä.	1	0	0	1	1
Palvelujen laadun määrittämisen ja arvioinnin sääntely on riittävä.	1	0	0	1	1
Lasten ja nuorten huomioon ottamisen sääntely on riittävä.	0	1	0	1	2
Yhteensä	3	1	0	4	1,25

20. 13. Muita huomioita 6 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- 3 momentissa todetaan, että palvelukokonaisuudesta on tarvittaessa tehtävä päätös. Mitä tällä tarkoitetaan? Pitääkö tehdä erillinen päätös perheen palvelukokonaisuudesta?
Yhdyspinnat lastensuojelulakiin sekä IMO-lakiin huomioitava erityisesti lasten ja nuorten kohdalla

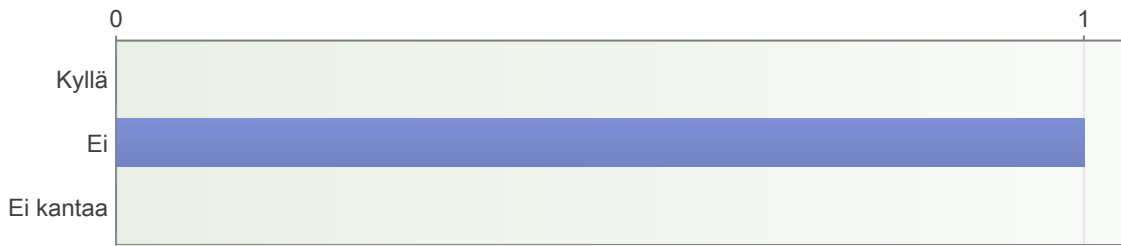
21. 14. Täydentääkö säännös asianmukaisesti ehdotetussa laissa säädettyjä muita erityispalveluja?

Vastaajien määrä: 1

22. 15. Onko selvää, milloin sovelletaan ehdotetun lain mukaista valmennusta ja tukea koskevaa säännöstä ja milloin sosiaalihuoltolain (1301/2014) tai muun lain säännöksiä? (Esim. sosiaalihuoltolain 17 §:n mukaista sosiaalista kuntoutusta koskevaa säännöstä)?

Vastaajien määrä: 1

23. 16. Muita huomioita 8 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Mikä on valmennuksen ja sosiaalihuoltolain yhdyspinnat järjestämisvastuussa olevalle maakunnalle?

7 § Avun ja tuen tarpeisiin vastaavat palvelut (puuttuu kyselylomakkeesta)

Missä on tahdosta riippumaton erityishuolto?

Haastavien ja moniammatillista apua, tukea ja kuntoutusta (mm. nykyinen kehitysvammapsykiatria ja vaativa laitospääty) tarvitsevien kehitysvammaisten erityistarpeet jäävät nyky muodossa olevan VALAS-lainsäädännön

ulkopuolelle, terveydenhuollon näkökulman korostuessa. Tätä ei voida pitää

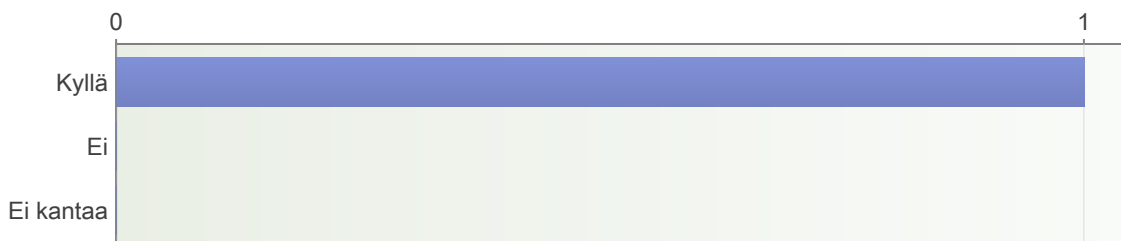
tarkoituksenmukaisena. Kun laki kehitysvammahuollosta kumotaan, on varmistettava, että nykyisten erityishuoltopiirien tuottamat, integroidut palvelut turvataan tälle pienelle erityisryhmälle myös tulevaisuudessa.

VALAS-uudistus on kytkettävä tiiviisti IMO-lainsäädännön valmisteluun. Sosiaali- ja terveydenhuollon rajapinta ja moniammatillisuus tulisi erityisesti huomioida jatkovalmistelussa.

Lakiluonnos sisältää monia tulkinnanvaraisia kohtia, joita tulisi edelleen täsmentää joko itse lakitekstissä tai perusteluissa. Kyseessä on niin merkittävä lainsäädännön kokonaisuudistus, ettei tulkintaa tulisi jättää valitusten ja ennakkopäätösten varaan.

24. 17. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

25. 18. Huomioita 9 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Mitä on itsemääräämisoikeuden rajoittaminen suhteessa henkilökohtaiseen apuun? Miten rajautuu IMO-lakiin?

26. 19. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

27. 20. Huomioita 10 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Miksi rajataan asiakasseteliin eikä henkilökohtaista budjettia ole mainittu? Tässä kohtaa pitäisi viitata valinnanvapauslainsäädäntöön.

Mitä tarkoittaa "välttämättä"? Välttämätön apu on usein eri asia henkilön omasta näkökulmasta verrattuna päätöksentekijän näkökulmaan.

28. 21. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

29. 22. Huomioita 11 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Suoriutuminen työnantajana ei aina onnistu, vaan esimerkiksi omainen hoitaa työnantajavelvoitteet. Vaikeuksien esiintyminen työnantajana. Esim. puheeksi otto tai vaikuttaminen avustajan toimintaan.

30. 23. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

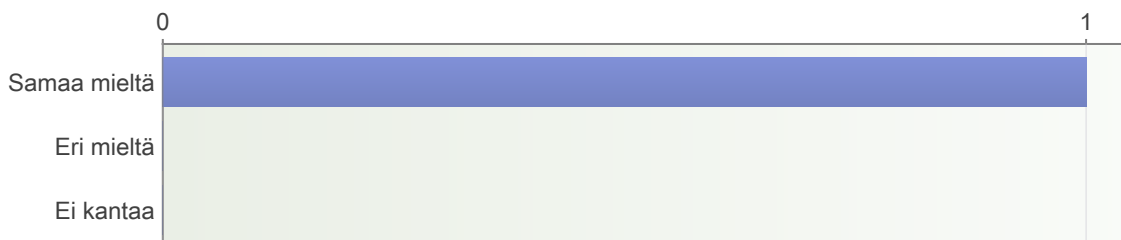
31. 24. Huomioita 12 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- 3 momentin lopussa viitataan, että asumisen tuki ja palvelut voidaan toteuttaa myös henkilön omassa kodissa. Tästä koko pykälän tulisi alkaa, sillä kehitysvammaiset henkilöt asuvat huoneenvuokralain mukaisessa asumisessa. Oman asunnon ja palveluasunnon määritelmä tulisi selkeyttää. Viittaus SHL 21 §. Asumiseen välttämättömästi "liittyvät palvelut" säilyvät maksuttomina, kuitenkin viittaus SHL 21 §:n mukaiseen maksulliseen palveluun.

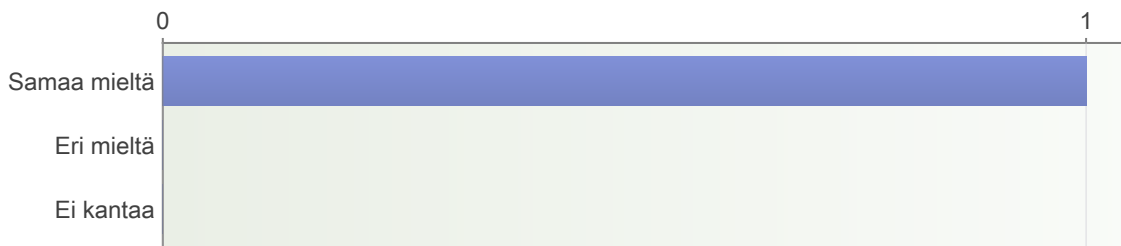
32. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä ehdotetun lain mukaisena palveluna.

Vastaajien määrä: 1

33. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä lastensuojelulain mukaisena avohuollon sijoituksena ilman huostaanottoa.

Vastaajien määrä: 1

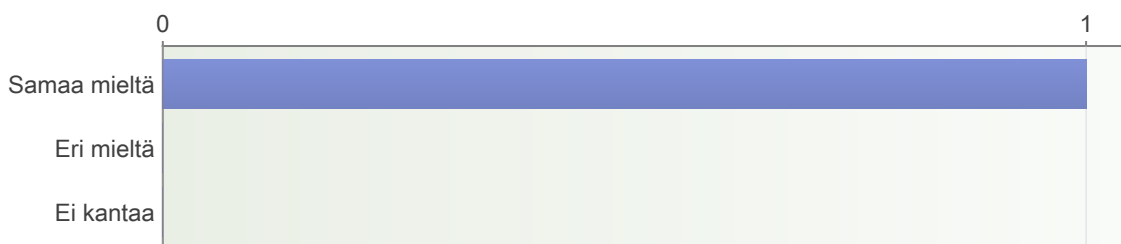
34. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä sekä ehdotetussa laissa että lastensuojelulaissa siten, että ehdotettu laki on ensisijainen.

Vastaajien määrä: 1

35. Vammaisten lasten sijoittaminen kodin ulkopuolelle olisi tehtävä ilman huostaanottoa avohuollon sijoituksena myös pidemmäksi aikaa.

Vastaajien määrä: 1

36. Vammaisten lasten sijoittaminen kodin ulkopuolelle olisi aina tehtävä lastensuojelulain periaatteiden ja säännösten mukaisesti.

Vastaajien määrä: 1

37. 26. Mitä muuta haluaisitte tuoda esiin liittyen tilanteisiin, joissa lapsi asuu erossa vanhemmistaan tai huoltajistaan?

Vastaajien määrä: 1

- Vammainen lapsi tulisi voida sijoittaa myös vammaispalvelun keinoin. Mikäli lapsen palvelut saadaan parhaiten järjestettyä vammaispalvelulain mukaan eikä lastensuojelutarvetta ole ilmennyt. Kaikki perheet eivät ole lastensuojelun tarpeessa vaikka lapsi asuisi kodin ulkopuolella. Seitsemän erityislasta ryhmässä on liikaa. Perusteluissa voisi mainita, että tavoitteena ei ole seitsemän lapsen ryhmien perustaminen. Termi yksikkö tulisi määritellä. Elatusapulaissa ei mitenkään määritellä elatusavun suuruutta. Oheishuoltajat eivät nykyainsäädännön mukaan voi olla vastuussa lapsen elatuksesta. Asiakasmaksulaki ei anna maksulogiikkaa (huom. maksuasetus 20 § 2 mom., antaa ohjeen lapsen tuloista perimiseen).

38. 27. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

39. 28. Huomioita 14 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

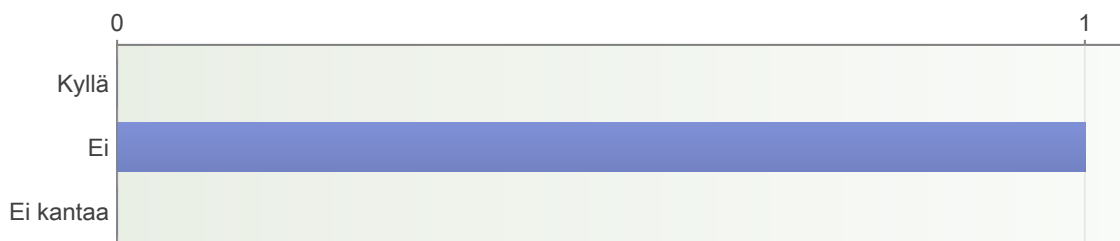
40. 29. Onko lyhytaikainen huolenpito tarpeellinen palvelu?

Vastaajien määrä: 1

41. 30. Onko selvää, milloin sovelletaan ehdotetun lain mukaista lyhytaikaista huolenpitoa koskevaa säännöstä ja milloin sosiaalihuoltolain (1301/2014) säännöksiä (esim. SHL:n 19 §:n mukaista kotipalvelua koskevaa säännöstä) tai omaishoidon tuesta annettua lakia?

Vastaajien määrä: 1

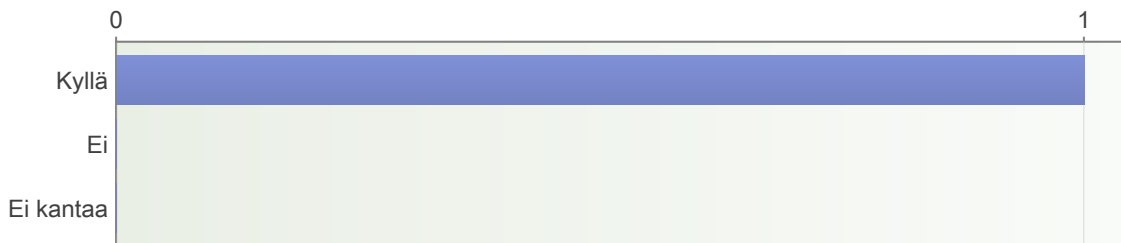
42. 31. Huomioita 15 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassuunnitelman arvo korostuu. Mikä on oikeasti lyhytaikainen huolenpito? Mikä on sen suhde omaishoidon vapaapäiviin?
Onko lyhytaikainen huolenpito nykyistä laitospalvelua? Onko lyhytaikaisuuden määrittely nykyisen Kelan alle 3 kk mukainen? Moni tarvitsee pidempiaikaista palvelua, vaikka on lyhytaikainen, esim. 1-2 vuotta on vielä perusteltua.

43. 32. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

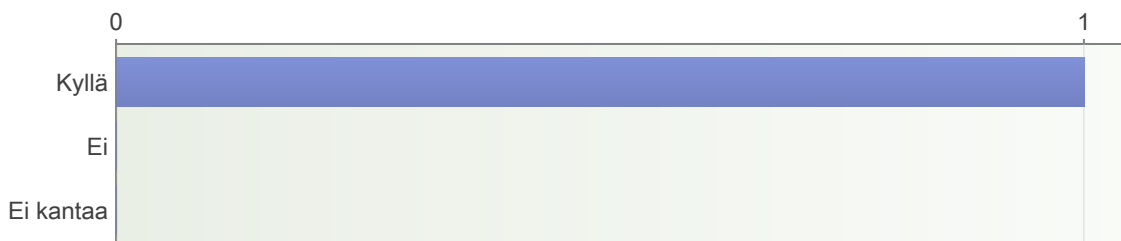
44. 33. Huomioita 16 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- 2 momentissa todetaan, että päiväaikaista toimintaa on järjestettävä viitenä päivänä viikossa tai harvemmin vammaisen henkilön yksilöllisen tarpeen mukaisesti. Teksti tulisi muuttua muotoon yksilöllisestä syystä harvemmin.
Miten erottuvat perus- ja erityistason päiväaikainen toiminta?

45. 34. Turvaako säännös vammaisen henkilön liikkumisen?

Vastaajien määrä: 1

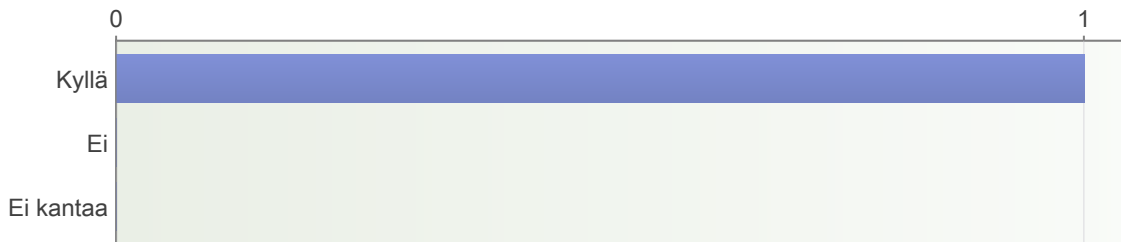
46. 35. Muita huomioita 17 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Pykälässä 16 määritellään päiväaikaiseen toimintaan kuuluvaksi kuljetuspalvelut, joten uudelleen asiaa ei tarvitse mainita 17 §:n 3 kohdassa.
Kenen vastuulla on järjestää saattajapalvelu, esim. asumispalvelujen tuottajan vai henkilökohtaisen avun? Liikkumisen rajojen määrittäminen; aluerajat?

47. 36. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

48. 37. Huomioita 18 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Mikä on kohtuuton haitta ja kohtuuton piteneminen? Kuka arvioi haitan kohtuuttomuuden?
Auton käyttöön antaminen on mm. Eksoten kokeilun mukaan selkeästi kustannuksia alentava, joten sitä kannatetaan.

49. 38. Huomioita 19 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Taloudellisen tuen ja toimeentulotuen suhde jää epäselväksi.
Apuvälineiden hankinta?
Säädöksen tarkentaminen, ettei soveltamisessa tule maakunnallisia eroja, kuten nykyisin on.

50. 39. Huomioita 3 luvun säännöksiin.

Ei vastauksia.

51. 40. Huomioita 4 luvun säännöksiin.

Vastaajien määrä: 1

- 24 § Palveluista perittävät maksut
 - asiakasmaksulaissa huomioitava, että ateriamaksut ja vuokrat eivät ole asiakasmaksuja.
- 26 § Vakuutuslaitoksen korvaus
 - pykälä on vaikeatulkintainen. Potilasvakuutuslain oikeuksien tulee koskea myös vammautuneita henkilöitä.
- 28 § Siirtymäsäännökset
 - annettava kunnan aika ja ohjeet voimaanpanolle. Kokemusta uudistuneen lainsäädännön toteuttamisesta on, sillä kehitysvammalakiin tulleet muutokset itsemääräämisoikeuden vahvistamisesta ovat aiheuttaneet valtavasti työtä. Asiakkaiden yhdenvertaisuutta ei ole ajateltu loppuun asti.

52. 41. Mitä muuta haluaisitte tuoda esiin lakiesitykseen liittyen?

Vastaajien määrä: 1

- Lakien yhdyspinnat tulee huomioida siten, että vältytään päällekkäisiltä säännöksiltä.
EHO:n asema, miten siirtyy ja onko asiakassuunnitelma EHO:n veroinen?
Asiakasmaksulain tarkistaminen niin, että palveluasumisessa jää kohtuullinen vara elämiseen.